Rapport quickscan natuurwaarden

Markvelden Zuid te Zevenbergen

SWECO

Status van het document:

Definitief

Datum: 15-01-2026

Sweco Nederland B.V.	Handelsregister 30129769
Onderwerp	Quickscan natuurwaarden Markvelden Zuid Zevenbergen
Projectnummer	51033813
Klant	Gemeente Moerdijk
Auteur	Isabel van der Velden
Gecontroleerd door	Manouk van der Aa
Vrijgegeven door	Rick van der Weerden
Datum	15-01-2026
Versie	2
Documentreferentie	NL26-648800269-160412

Inhoudsopgave

1 Inleiding 5
2 Gebiedsbeschrijving 6
2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving 6
2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen 9

3 Onderzoeksmethodiek 11
4 Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten 12
4.1 Vogels 12
4.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd) 12
4.1.2 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd bij ecologisch zwaarwegende redenen) 14
4.1.3 Overige broedvogels 14
4.2 Vleermuizen 14
4.2.1 Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie 14
4.2.2 Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie 14
4.2.3 Foerageerhabitat 15
4.2.4 Vliegroutes 15
4.3 Grondgebonden zoogdieren 15
4.3.1 Streng beschermde grondgebonden zoogdieren 15
4.3.2 Licht beschermde grondgebonden zoogdieren 17
4.4 Reptielen, amfibieën en vissen 18
4.5 Ongewervelden 20
4.5.1 Libellen 20
4.5.2 Vlinders 20
4.5.3 Overige ongewervelden 21
4.6 Planten 21
4.7 Specifieke zorgplicht 22

5 Toetsing aan soortenbescherming 23
5.1 Broedvogels 23
5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd) 23
5.1.2 Algemene broedvogels 23
5.2 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën 24
5.3 Overige soort(groep)en 24
5.4 Specifieke zorgplicht 24

6 Toetsing aan gebiedsbescherming 25
6.1 Natura 2000 25
6.2 Natuurnetwerk Nederland 26

7 Houtopstanden 28
8 Samenvatting en conclusies 29
8.1 Conclusies en aanbevelingen 31
Geraadpleegde bronnen 32
Bijlage 1 Natuurwetgeving en doelen Natura 2000 34
Natuurwetgeving Natura 2000 34
Doelen Natura 2000 34
Bijlage 2 Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland 36
Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland 36
Bijlage 3 Omgevingswet 37
Omgevingswet 37
Besluit kwaliteit leefomgeving 38

Besluit activiteiten leefomgeving 39

1 Inleiding

Sweco heeft van gemeente Moerdijk opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan natuurwaarden bij Markvelden Zuid te Zevenbergen.

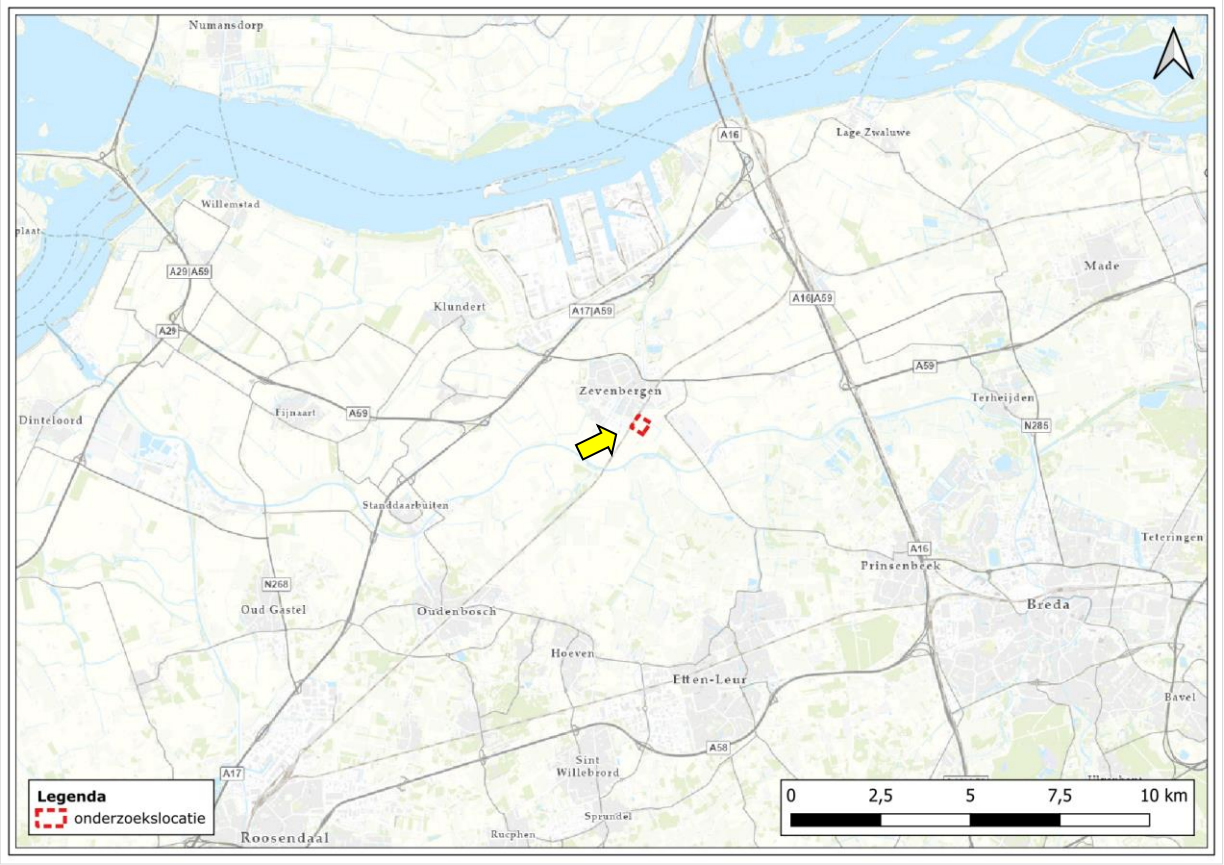
In 2022 is er op deze onderzoekslocatie een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd door Econsultancy (nu Sweco) voor een plangebied waarbinnen Markvelden Zuid valt (rapport 18728.001, versie D1, d.d. 4 mei 2022). Verder is er voor de onderzoekslocatie nader onderzoek verricht naar kleine marterachtigen en de steenmarter (rapport 18728.005, versie D1, d.d. 14 augustus 2024) en voor omliggende gebieden voor vleermuizen, broedvogels, grondgebonden zoogdieren en vissen (rapport 18728.002, versie D2, d.d. 22 juni 2023). Echter is de uitgevoerde quickscan niet meer geldig, waardoor het onderzoek opnieuw moet worden uitgevoerd.

De quisckan natuurwaarden is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland of op overige provinciaal beschermde gebieden en op houtopstanden die middels de Omgevingswet zijn beschermd.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 15 ha) betreft het deelgebied Markvelden Zuid te Zevenbergen. In figuur 2.1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een agrarisch perceel en is geheel onbebouwd. Het perceel was tijdens het veldbezoek braakliggend en beschikt over een lage vegetatiedichtheid en -diversiteit (figuren 2.7 t/m 2.10). Binnen de grenzen van de onderzoekslocatie zijn geen bomen en struiken aanwezig. Ten noorden van het perceel loopt een brede watergang (figuur 2.3). Ten zuidoosten van het perceel bevindt zich de weg Afgebrande Hoef. Tussen deze weg en het perceel bevindt zich een smalle watergang, die in oktober 2025 is gedempt (figuur 2.13) (rapport activiteitenplan 51028074, versie 1, d.d. 14 augustus 2025). Ten noordwesten van de onderzoekslocatie bevindt zich een spoorweg en een watergang. Deze watergang staat in verbinding met de noordelijk gelegen watergang (figuren 2.4 t/m 2.6). Gelegen achter de spoorweg bevindt zich een bomenrij aan de noordwestzijde en een woonwijk. Aan de noord-, oost- en zuidzijde is de onderzoekslocatie omgeven door agrarische percelen. De noordzijde grenst aan het deelgebied Markvelden Noord en ten noordoosten bevindt zich het deelgebied Zwanenveld. De zuidzijde van de onderzoekslocatie grenst aan het deelgebied Markzoom.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m 10 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2.2 Luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving.

Figuur 2.3 Brede watergang, noordoostelijk gelegen. Kijkrichting is westelijk.

Figuur 2.4 Westelijk gelegen watergang langs treinspoor. Kijkrichting zuidelijk.

Figuur 2.5 Oever van westelijk gelegen watergang.

Figuur 2.6 Beschoeiing langs oever van westelijk gelegen watergang.

Figuur 2.7 Gebied van losliggend sediment op perceel. Kijkrichting is zuidelijk.

Figuur 2.8 Overzicht van perceel. Kijkrichting is westelijk.

Figuur 2.9 Overzicht van perceel. Kijkrichting is noordoostelijk.

Figuur 2.10 Overzicht van perceel. Kijkrichting is zuidelijk.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

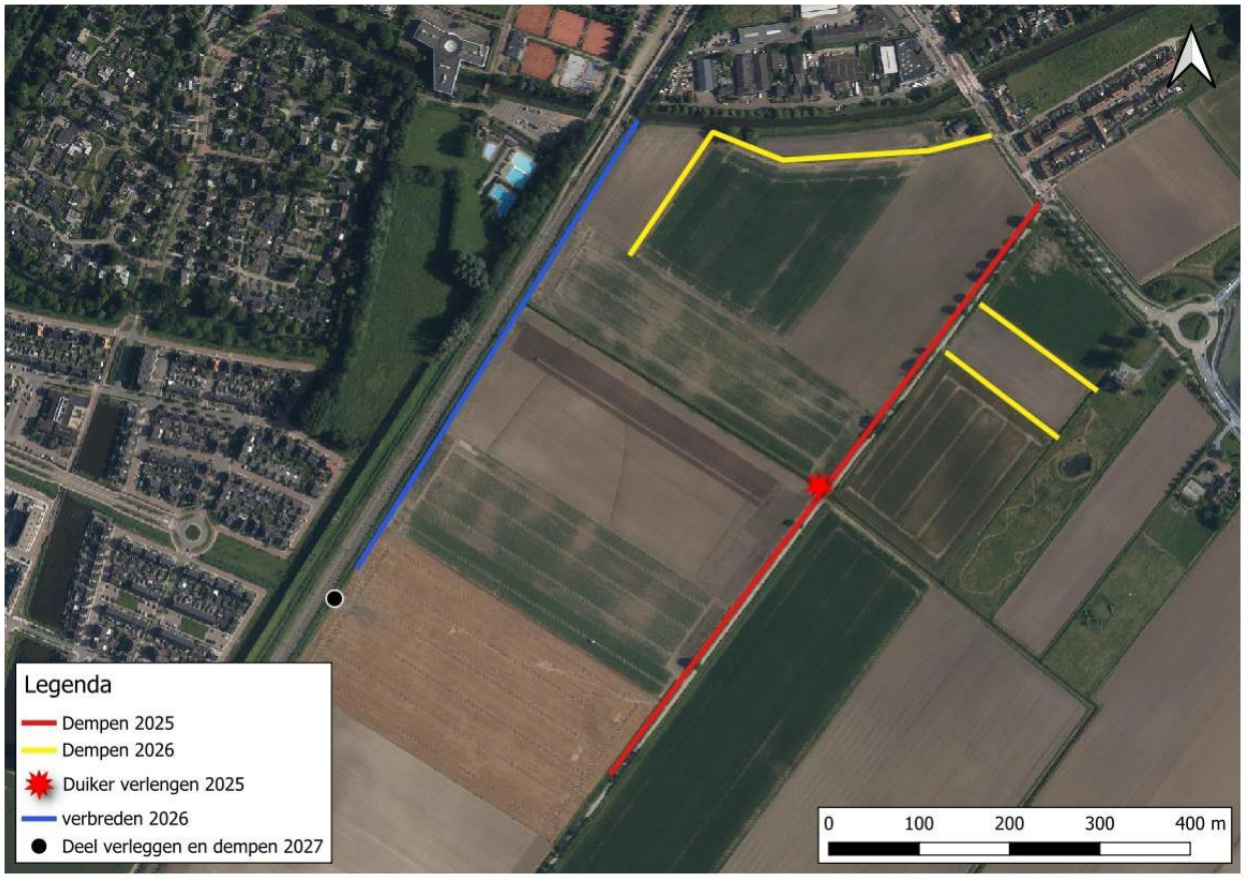
De onderzoekslocatie, Markvelden Zuid, valt binnen een groter plangebied (Markvelden Noord, Zwanenveld en Markzoom). De initiatiefnemer is voornemens de agrarische percelen te transformeren naar een grootschalige nieuwbouwwijk. De zuidoostelijk gelegen weg ‘Afgebrande Hoef’ wordt aangepast voor de realisatie van een nieuwe weg en een rotonde. De watergang langs deze weg is in 2025 gedempt (figuur 2.13, aangeduid in rood) en ter compensatie is er een alternatieve watergang aangelegd (rapport activiteitenplan 51028074, versie 1, d.d. 14 augustus 2025). Figuur 2.11 geeft deze alternatieve watergang weer, stromend vanaf de plek waar de duiker is verlengd (figuur 2.13) tot aan het zuidelijkste punt. Het planvoornemen om de westelijk gelegen watergang, aangegeven in blauw in figuur 2.13, te verbreden en deels te dempen en verleggen is niet meer van toepassing.

Figuur 2.11 Nieuw gegraven watergang ten zuidoosten van het perceel op de onderzoekslocatie.

Figuur 2.12 Gedempte watergang ten zuidoosten van het perceel op de onderzoekslocatie.

Figuur 2.13 Topografische overzichtsafbeelding met ingetekende potentiële functies van de grote modderkruiper afkomstig uit een habitatanalyse. (Bron: rapport activiteitenplan 51028074, versie 1, d.d. 14-8-2025).

3 Onderzoeksmethodiek

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 27 oktober 2025. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat. De temperatuur was tijdens het veldbezoek rond de 9 °C en de windkracht was 3 Bft. Gedurende het veldbezoek was het zwaar bewolkt en heeft het geregend.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant geraadpleegd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan natuurwaarden is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingsroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 5 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

4.1 Vogels

4.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar volgelsoorten waargenomen waarvan nestlocaties jaarrond beschermd zijn. Deze categorie 1-4 broedvogelsoorten zijn: huismus, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, slechtvalk, ooievaar, buizerd, sperwer, havik, boomvalk, ransuil, steenuil, kerkuil en zwarte wouw. Van deze soorten kunnen de slechtvalk en de ooievaar op voorhand worden uitgesloten. Deze soorten broeden op hoge locaties zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen, welke niet aanwezig zijn op de onderzoekslocatie.

De **huismus** en **gierzwaluw** bouwen hun nesten in de meeste gevallen in bebouwing. Deze soorten gebruiken de ruimte onder dakpannen, toegankelijk via de dakgoot, dakgootbekisting, spleten achter regenpijpen of kieren en gaten in de muur als locaties voor hun nest. Het functionele leefgebied van de huismus bestaat uit verschillende elementen die in een straal van 100 á 200 meter rondom het nest aanwezig dienen te zijn. Jaarrond groene hagen, gevelbegroeiing of grote struiken zijn essentieel om als dekking te functioneren voor uitvliegende jongen. Daarnaast voorzien zij in voedsel en functioneren als collectieve sociale- en winterverblijfplaats voor huismussen. De gierzwaluw heeft een vrije aanvliegroute naar de nestlocatie nodig, aangezien ze met hoge snelheid hun nestlocaties binnenvliegen. De onderzoekslocatie beschikt niet over geschikt habitat ten aanzien van de bovengenoemde vogelsoorten, wegens afwezigheid van bebouwing en groenstructuren. Nader onderzoek ten aanzien van de huismus en gierzwaluw is niet benodigd.

De **grote gele kwikstaart** komt voor in gebieden met stromend water, zoals beken of rivieren, omringt door loofbos. De vogel bouwt zijn nest graag bij de oevers van beken en rivieren, in een opening van muren of bij boomwortels. In de nabije omgeving van de onderzoekslocatie is stromend water aanwezig, namelijk de omliggende watergang. Echter ontbreekt het aan bomen langs de oevers van deze watergangen, waardoor de onderzoekslocatie geen nestmogelijkheden biedt. De onderzoekslocatie biedt marginaal foerageergebied. De soort voedt zich met waterinsecten, welke aanwezig kunnen zijn rondom de watergangen op de onderzoekslocaite. Echter blijven deze watergangen voor het voornaamste deel behouden, waardoor potentieel foerageergebied van de grote gele kwikstaart niet zal verdwijnen. Nader onderzoek ten aanzien van bovengenoemde soort is niet benodigd.

De **buizerd**, **sperwer**, **havik**, **boomvalk** en **ransuil** en zijn roofvogels die voornamelijk broeden in bossen of halfopen landschappen, maar ook in (stads)parken en soms in solitaire bomen. Nesten bevinden zich vaak in het midden of in de toppen van hoge bomen, waar deze soorten grote nesten maken of hergebruiken. De **steenuil** en **kerkuil** komen voornamelijk voor in kleinschalig agrarische gebieden, met half open tot open cultuurlandschappen. De steenuil broedt in holle bomen (knotbomen en hoogstamfruitbomen), onder dakranden van boerderijen, in schuurtjes of in speciale uilenkasten. De kerkuil broedt voornamelijk in hooggelegen plekken in schuren, kerken en torens. De onderzoekslocatie biedt geen geschikt habitat voor nestgelegenheid voor deze vogelsoorten, door afwezigheid van bomen en bebouwing. Echter bevindt zich een bomenrij langs het westelijk gelegen spoor (figuur 4.1). Deze bomen zijn onderzocht op de aanwezigheid van grote nesten, welke niet zijn aangetroffen. Gezien de bomen tijdens het veldbezoek al bijna helemaal bladloos waren, was dit goed te onderzoeken. In potentie kan de onderzoekslocatie in gebruik zijn door deze roofvogels als foerageergebied. De soorten jagen onder andere op muizen, waarvan de aanwezigheid op de onderzoekslocatie verwacht wordt. Econsultancy (nu Sweco) heeft in 2023 onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van omliggende deelgebieden (Markvelden Noord en Zwanenveld) door desbetreffende roofvogels (rapport 18728.002, versie D2, d.d. 22 juni 2023). De resultaten van het onderzoek laten zien dat de deelgebieden niet dienen als essentieel foerageergebied voor deze soorten. Echter zijn deze onderzoeksresultaten niet meer geldig, wanneer werkzaamheden aan het plangebied plaatsvinden later dan 22 juni 2026. Potentieel foerageergebied van deze roofvogels zal tijdens het voorgenomen planvoornemen verdwijnen. De onderzoekslocatie (Markvelden Zuid) is onderdeel van een groter plangebied (Markvelden Noord, Zwanenveld en Markzoom). Het verdwijnen van een gebied op zo'n grote schaal kan leiden tot afname van essentieel leefgebied van deze vogelsoorten. Nader onderzoek ten aanzien van deze soorten is niet benodigd, zolang de werkzaamheden niet later dan 22 juni 2026 plaatsvinden. Wanneer werkzaamheden na deze datum plaatsvinden, is nader onderzoek benodigd om aan te tonen of Markvelden Zuid en de andere deelgebieden essentieel foerageergebied bieden.

Figuur 4.1 Bomenreeks langs het westelijk gelegen spoor.

De **zwarte wouw** is een roofvogel die voornamelijk broedt in bossen in de buurt van meren, rivieren en moerassen. De soort bouwt zijn nest in bomen en komt ieder jaar terug naar dit nest. De soort jaagt op prooien zoals vissen, muizen, vogels en grote insecten en is daarnaast een aaseter. De onderzoekslocatie biedt geen geschikt habitat voor de zwarte wouw om te broeden, door het ontbreken van bomen. Daarnaast zijn broedgevallen enkel waargenomen in het oosten van Noord-Brabant en in Zuid-Limburg (vogelbescherming.nl). Waarnemingen van de zwarte wouw rondom de onderzoekslocatie zijn van overvliegende individuen. Het is uit te sluiten dat het gehele plangebied (Markvelden Noord, Zwanenveld en Markzoom) functioneert als essentieel foerageergebied voor de vogelsoort. Nader onderzoek naar de zwarte wouw is niet benodigd.

4.1.2 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd bij ecologisch zwaarwegende redenen)

Volgens de NDFF komen broedvogelsoorten voor in de omgeving van de onderzoekslocatie, die bij ecologisch zwaarwegende redenen eveneens jaarrond beschermde nesten hebben. Het gaat om de volgende soorten: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomkruiper, ekster, grote bonte specht, huiszwaluw, koolmees, pimpelmees, spreeuw, torenvalk, zwarte kraai, zwarte roodstaart. Dit zijn algemeen voorkomende soorten. De onderzoekslocatie biedt geen geschikt habitat voor nestgelegenheid voor deze soorten. Daarnaast biedt de directe omgeving voldoende broedgelegenheid. Eventuele negatieve effecten op deze soorten zijn te voorkomen door het treffen van maatregelen (hoofdstuk 5).

4.1.3 Overige broedvogels

De onderzoekslocatie biedt nestgelegenheid aan algemene broedvogelsoorten zoals de kievit. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Eventuele negatieve effecten op deze soorten zijn te voorkomen door het treffen van maatregelen (hoofdstuk 5).

4.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis en gewone dwergvleermuis.

Bij verblijfplaatsen van vleermuizen is onderscheid te maken tussen een zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats, paar-/baltsverblijfplaats (die ook als individuele winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden) en massawinterverblijfplaats. Deze functies worden mede bepaald door specifieke kenmerken van bebouwing en/of bomen op de onderzoekslocatie. Deze verblijfplaatsen kunnen door verschillende vleermuissoorten worden gebruikt.

4.2.1 Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Het perceel op de onderzoekslocatie is geheel onbebouwd en het ontbreekt aan geschikte bomen. De **gewone grootoorvleermuis**, **laatvlieger**, **meervleermuis**, **rosse vleermuis**, **ruige dwergvleermuis**, **tweekleurige vleermuis**, **watervleermuis** en **gewone dwergvleermuis** maken gebruik van openingen in bebouwing of holtes in bomen als hun verblijfplaats. De onderzoekslocatie beschikt niet over habitat dat kan dienen als verblijfplaats voor vleermuizen, wegens afwezigheid van bebouwing en bomen. Daarnaast is er in 2023 nader onderzoek uitgevoerd naar onder andere vleermuizen, voor het gebied waarbinnen Markvelden Zuid en de weg Afgebrande Hoef zijn gelegen (rapport 18728.002, versie D2, d.d. 22 juni 2023). Toentertijd was er ten oosten van de Afgebrande Hoef een reeks bomen en ruigte aanwezig, welke in 2025 is verwijderd. Resultaten van het onderzoek hebben aangetoond dat de bomen die zich langs de bovengenoemde weg bevonden niet dienden als verblijfplaats voor vleermuizen. Nader onderzoek ten aanzien van potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen is niet benodigd.

4.2.2 Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

De bomenreeks die zich naast het westelijk gelegen spoor bevindt (figuur 4.1) kan in potentie dienen als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten, mits er geschikte holten aanwezig zijn. Deze bomen

bevinden zich op circa 40 meter vanaf de westelijk gelegen watergang op de onderzoekslocatie. Echter blijven deze bomen behouden tijdens de voorgenomen werkzaamheden. Mogelijke negatieve invloeden van de voorgenomen werkzaamheden op omliggende verblijfplaatsen zijn op voorhand uit te sluiten.

4.2.3 Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie biedt marginaal geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen. Het perceel beschikt voornamelijk over lage vegetatie als grasachtigen. In potentie kunnen vleermuizen het perceel en de omliggende watergangen gebruiken om insecten te zoeken. De watervleermuis jaagt voornamelijk boven water. De afwezigheid van bomen en ruigte op de onderzoekslocatie maakt het gebied minder geschikt als foerageergebied. In de omgeving van de onderzoekslocatie is meer geschikt foerageergebied aanwezig. Het betreft het op 275 meter zuidelijk gelegen bosachtig gebied, behorend tot Natuur Netwerk Nederland (zie figuur 6.2), het bos gelegen bij Naturistenvereniging "Mens en Natuur" en de rivier de Mark. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen.

4.2.4 Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De noordelijk, oostelijk en westelijk gelegen watergangen kunnen dienen als lijnvormige elementen, die vleermuizen gebruiken om langs te verplaatsen. Echter zijn deze elementen marginaal en beschikt de directe omgeving over meer geschikte elementen, zoals de bomenreeks langs de westelijk spoorweg. De werkzaamheden zullen niet leiden tot verstoring van essentiële vliegroutes.

4.3 Grondgebonden zoogdieren

Diverse zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en licht beschermde soorten.

4.3.1 Streng beschermde grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: bever, boommarter, steenmarter, eekhoorn, bunzing, wezel, hermelijn en damhert.

De **bever** komt voor in gebieden waar land overgaat in water, zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De aanwezigheid van goed bereikbare bomen en struiken op de oever is een vereiste. In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn voor de afgelopen 5 jaar 69 waarnemingen gedaan volgens de NDFF. Bij een op circa 3 kilometer gelegen meer zijn waarnemingen gedaan van bevers die foerageren en territoriaal gedrag vertonen. Op circa 2 kilometer ten westen van de ondezoekslocatie zijn losse waarnemingen gedaan van bevers bij watergangen aan de rand van een woonwijk. Ook zijn er waarnemingen van bevers bij de rivier Mark, die op 1 kilometer ten zuiden van de onderzoekslocatie stroomt. Op de onderzoekslocatie zijn smalle watergangen aanwezig, waarvan de oevers enkel over riet beschikken. De onderzoekslocatie vormt ongeschikt habitat voor de bever door de afwezigheid van bomen en struiken aan de oevers. Bevers zullen eerder hun leefgebied hebben in de nabijgelegen waterlichamen.

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen negatieve effecten ten aanzien van het leefgebied van de bever. Nader onderzoek ten aanzien van de bever is niet benodigd.

De **boommarter** en **steenmarter** hebben binnen hun territorium verscheidene verblijfplaatsen. De boommarter komt vooral voor in bosrijk gebied. Boommarters geven voorkeur aan verblijfplaatsen in boomholtes, konijnen-, vossen- of dassenholen of onder takkenhopen. De onderzoekslocatie vormt geen geschikt habitat voor de boommarter. Het gebied bevat een kaal perceel met voornamelijk grasvegetatie. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang om te kunnen migreren tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Door de afwezigheid van bebouwing en stenen- en takkenhopen op de onderzoekslocatie, is het habitat niet geschikt als verblijfplaats voor de steenmarter. Er zijn tijdens het veldbezoek geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door de boom- en steenmarter. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soorten zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Echter kunnen de randen van het perceel in potentie functioneren als foerageergebied en migratieroute voor de steenmarter. Econsultancy (nu Sweco) heeft in augustus 2024 onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van onder andere de steenmarter op de onderzoekslocatie, met behulp van wildcamera’s en sporenonderzoek (rapport 18728.005, versie D1, d.d. 14 augustus 2024). Tijdens het onderzoek zijn geen waarnemingen gedaan van deze soort. Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat de onderzoekslocatie in gebruik is bij de steenmarter. Daarnaast wordt aanwezigheid van de boommarter niet verwacht door het ontbreken van bomen op de onderzoekslocatie. Negatieve gevolgen ten aanzien van deze soorten wordt niet verwacht. Nader onderzoek naar de boommarter en steenmater is niet benodigd. Echter verjaard de conclusie omtrent de steenmarter, wanneer de geldigheid van het rapport verstrijkt (14 augustus 2027). Wanneer werkzaamheden later plaatsvinden dan deze datum, zal eerst opnieuw nader onderzoek ten aanzien van de steenmarter moeten worden uitgevoerd, om overtreding omtrent de Omgevingswet te voorkomen.

De **eekhoorn** komt voornamelijk voor in bosrijk gebied, maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de nabije omgeving van een bos. De soort heeft voldoende verbindende groene elementen nodig en er moet voldoende voedsel beschikbaar zijn. Op het perceel in de onderzoeklocatie zijn geen bomen aanwezig. Eekhoorns bouwen bolvormige nesten van twijgen met bladeren die goed waarneembaar zijn wanneer er geen blad aan de bomen zit. De aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de eekhoorn is uitgesloten, door de afwezigheid van geschikt habitat. Nader onderzoek ten aanzien van deze soort is niet benodigd.

De kleine marterachtigen **bunzing**, **wezel** en **hermelijn** komen volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF en de verspreidingsatlas voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Deze kleine marterachtigen zijn sterk gebonden aan landschapselementen zoals houtwallen en bosschages die met elkaar in verbinding staan. Deze elementen bieden dekking gedurende het foerageren en migreren tussen de vaste rust- of voortplantingsplaatsen en de foerageergebieden. De onderzoekslocatie biedt marginaal geschikt leefgebied voor deze kleine marterachtigen, gezien het ontbreken van landschapselementen die met elkaar in verbinding staan. Econsultancy (nu Sweco) heeft in augustus 2024 onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van onder andere kleine marterachtigen op de onderzoekslocatie, met behulp van wildcamera's en sporenonderzoek (rapport 18728.005, versie D1, d.d. 14 augustus 2024). Tijdens het onderzoek zijn geen waarnemingen gedaan van de bunzing, wezel en hermelijn. Gezien het ontbreken van voldoende schuilmogelijkheid, geschikte voortplantingslocaties en de resultaten van het uitgevoerde onderzoek (rapport 18728.005) zijn negatieve effecten voor kleine marterachtigen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden uit te sluiten. Nader onderzoek ten aanzien van deze soorten is niet benodigd. Echter verjaard de conclusie omtrent de bunzing, wezel en hermelijn, wanneer de geldigheid van het rapport verstrijkt (14 augustus 2027). Wanneer werkzaamheden later plaatsvinden dan deze datum, zal eerst opnieuw nader onderzoek ten aanzien van deze soorten moeten worden uitgevoerd, om overtreding omtrent de Omgevingswet te voorkomen.

Het **damhert** komt voornamelijk voor in lichte loofbossen en gemengde bossen en heeft een voorkeur voor oude bossen. Daarnaast moet er voldoende gras aanwezig zijn, wat functioneert als voedsel voor de damhert. Volgens de verspreidingsatlas en NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. De NDFF laat een enkele waarneming zien op 3 kilometer afstand ten westen van de onderzoekslocatie, in een bosrijker gebied. De onderzoekslocatie omvat een akkerlandschap met gras, dat in potentie foerageergebied voor het damhert kan bieden. Echter is er voldoende alternatief foerageerbied aanwezig in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Middels de herontwikkelingsplannen voor het gebied gaat geen essentieel foerageergebied verloren. Negatieve effecten ten aanzien van het damhert zijn uitgesloten. Nader onderzoek naar deze soort in niet benodigd.

4.3.2 Licht beschermde grondgebonden zoogdieren

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als de vos, egel, haas en konijn, woelrat en diverse muizensoorten als de bosmuis, dwergmuis en huisspitsmuis. Meerdere van deze zoogdieren kunnen in potentie de grond op de onderzoekslocatie gebruiken voor hun verblijfplaats. De verblijfplaatsen van deze soorten kunnen door de voorgenomen ingrepen worden aangetast wat tot verstoring en/of doding kan leiden. Maatregelen zijn nodig in vorm van de specifieke zorgplicht (paragraaf 4.7) om negatieve effecten op deze dieren te voorkomen (hoofdstuk 5).

4.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen er in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde reptielen voor: muurhagedis.

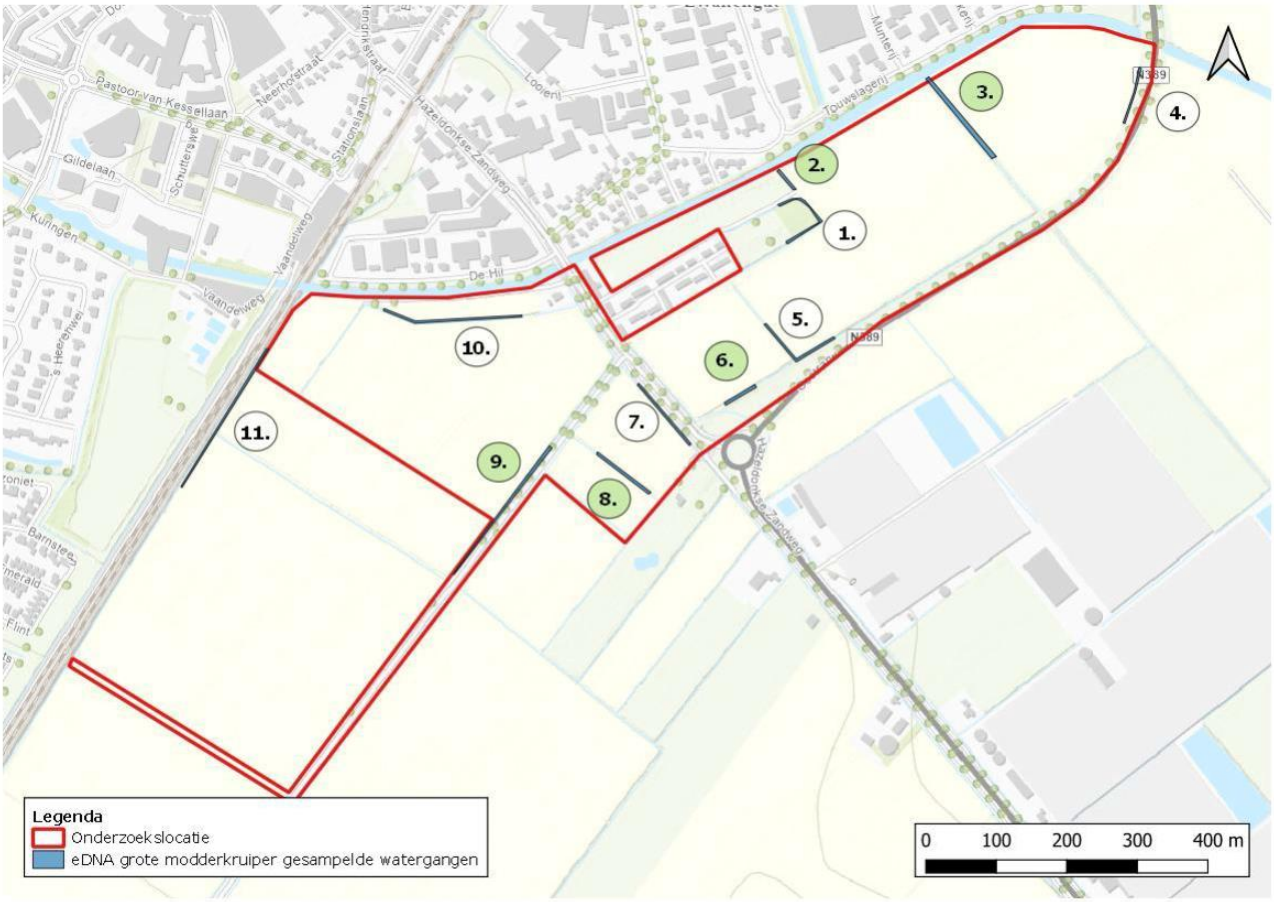
Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Er is slechts een enkele waarneming bekend van de **muurhagedis**. De soort heeft van oudsher rotswanden nodig voor zijn legsel. Echter kunnen stadmuren ook gebruikt worden voor deze functie. De onderzoekslocatie beschikt niet over geschikt habitat voor de muurhagedis, door afwezigheid van bebouwing. Nadelige gevolgen ten aanzien van deze soort is daarom uitgesloten. Nader onderzoek naar de muurhagedis is niet benodigd.

Amfibieën

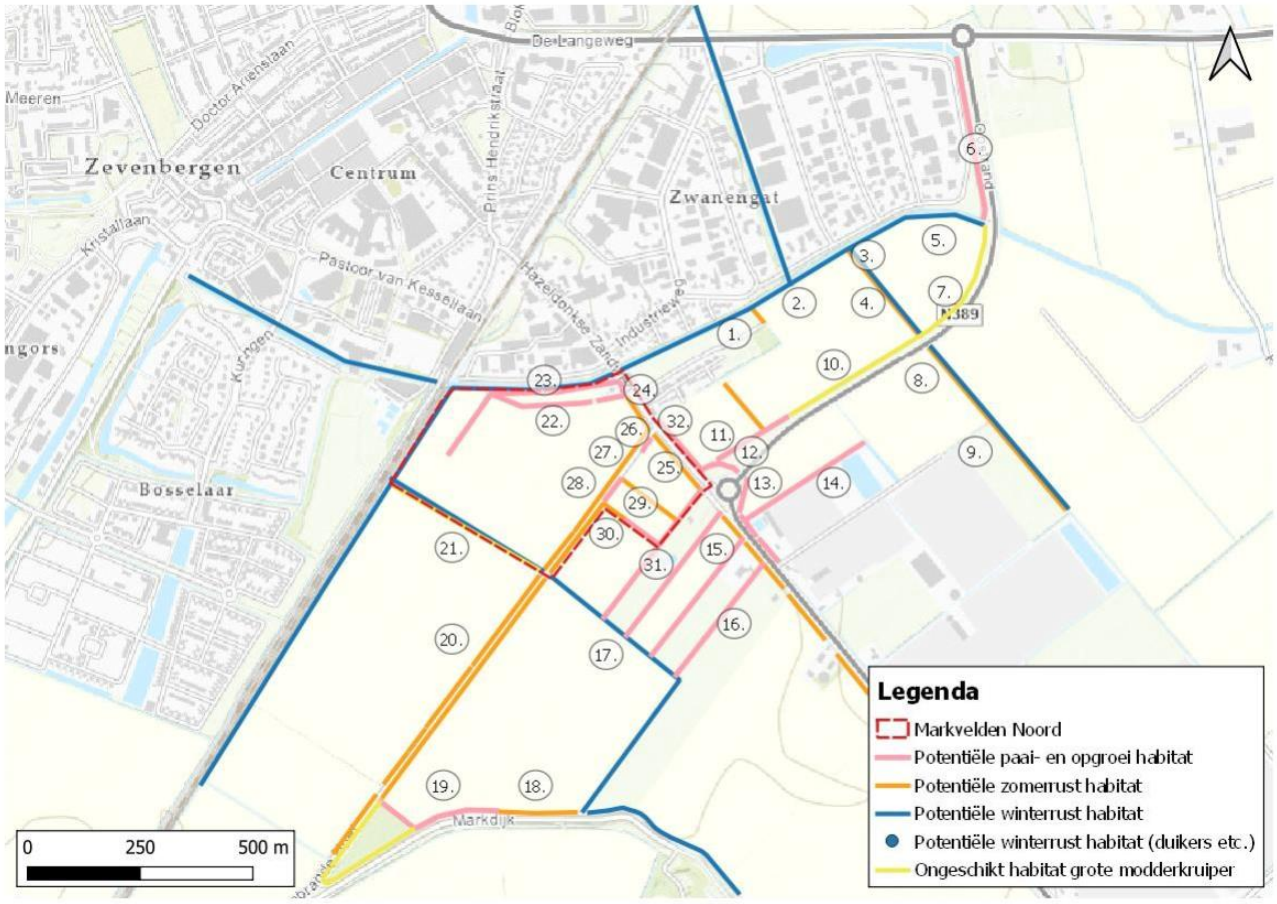
Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen er in de directe omgeving van de onderzoekslocatie geen streng beschermde amfibieën voor. Echter komen er in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende algemene amfibieën voor: bruine kikker, kleine watersalamander, bastaardkikker en gewone pad. De onderzoekslocatie vormt geschikt waterhabitat voor deze algemene amfibieënsoorten. De sloten aan de noord- en westzijde van het perceel op de onderzoekslocatie kunnen onderkomen bieden. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve gevolgen ontstaan voor algemene soorten. Voor de te verwachten soorten geldt een algehele vrijstelling van de Omgevingswet. Maatregelen zijn in het kader van de zorgplicht echter wel benodigd (paragraaf 4.7; hoofdstuk 5).

Vissen

Volgens de verspreidingsatlas ligt de onderzoekslocatie in het leefgebied van de volgende streng beschermde vissen voor: **grote modderkruiper**. Econsultancy (nu Sweco) heeft in juni 2023 middels eDNA onderzoek de aanwezigheid van de grote modderkruiper voor verschillende watergangen aangetoond (rapport 18728.002, versie D1, d.d. 22 juni 2023). Watergang 11 (figuur 4.2) betreft een deel van de watergang van de westelijk gelegen watergang van de onderzoekslocatie. De grote modderkruiper is volgens het uitgevoerde eDNA onderzoek niet aanwezig in dit deel van de watergang. Ook is er habitatanalyse en vangstonderzoek naar de grote modderkruiper door Econsultancy (nu Sweco) uitgevoerd in augustus 2023 (rapport 18728.004, versie D1, d.d. 17 augustus 2023). Voor alle watergangen in het gehele plangebied is in kaart gebracht welk potentieel habitat het verstrekt (paai- en opgroei, zomerrust, winterrust) (figuur 4.3). De westelijke en noordelijke watergangen op de onderzoekslocatie bieden geschikt winterrust habitat, aldus het in 2023 uitgevoerde onderzoek. Tijdens het vangstonderzoek zijn geen grote modderkruipers aangetroffen in de onderzochte watergangen. De watergangen ten noorden en ten westen van de onderzoekslocatie (figuren 2.3 en 2.4) blijven behouden. Daarnaast zijn er geen werkzaamheden gepland aan de nieuw aangelegde watergang ten oosten van de onderzoekslocatie. Nader onderzoek ten aanzien van de aanwezigheid van de grote modderkruiper is niet benodigd. Wanneer er in de toekomst toch werkzaamheden uitgevoerd worden aan de westelijke en/of noordelijke watergangen, kan onderzoek naar de grote modderkruiper benodigd zijn.

Figuur 4.2 Topografische overzichtsafbeelding met de onderzoeksresultaten voor de aanwezigheid van de grote modderkruiper in verschillende watergangen voor het plangebied. Watergangen aangegeven met groene cirkels hebben een positieve match met eDNA van de grote modderkruiper, witte cirkels een negatieve match. (Bron rapport 18728.002, versie D1, d.d. 22 juni 2023).

Figuur 4.3 Topografische overzichtsafbeelding met ingetekende potentiële functies van de grote modderkruiper afkomstig uit de habitatanalyse. (Bron: rapport 18728.004, versie D1, d.d. 17 augustus 2023).

4.5 Ongewervelden

4.5.1 Libellen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie geen streng beschermde soorten waargenomen. Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Omgevingswet een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebieden zijn te vinden. Negatieve gevolgen ten aanzien van beschermde libellen als gevolg van de voorgenomen ingreep zijn derhalve niet aan de orde.

4.5.2 Vlinders

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en de verspreidingsatlas komen binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde soorten voor: teunisbloempijlstaart en spaanse vlag.

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Dit betekend dat beschermde soorten in Nederland veelal zijn gebonden aan specifieke waardplanten. Er is een enkele waarneming gedaan de **teunisbloempijlstaart**, op een afstand van 1,6 kilometer ten noordwesten van de onderzoekslocatie. De soort heeft open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen als habitat. De waardplanten van de soort zijn wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart. Tijdens het veldbezoek is gelet op waardplanten van teunisbloempijlstaart. Hierbij zijn geen waardplanten van teunisbloempijlstaart aangetroffen. Echter is het veldbezoek eind oktober uitgevoerd, wat niet binnen de groeiperiode van de waardplanten valt. Aanwezige vegetatie op het braakliggende perceel bestond ten tijde van de quickscan voornamelijk uit grasachtige soorten. De aanwezigheid van een strooisellaag op de bodem is essentieel voor de rupsen van de vlindersoort om te overwinteren. De onderzoekslocatie biedt geen geschikt habitat voor de teunisbloempijlstaart, door het ontbreken van bos en/of bosranden en een strooisellaag op de bodem. Nader onderzoek ten aanzien van deze soort is niet benodigd.

De **spaanse vlag** heeft binnen zijn habitat afwisseling nodig tussen warme en schaduwrijke plekken met bloemrijke graslanden en boszomen. Hellingen en bosranden vormen een geschikt habitat voor de soort. De rupsen leven op algemeen voorkomende plantensoorten als Koninginnenkruid, Grote brandnetel en bramenstruiken. De volwassen vlinders bezoeken bloemrijke locaties, waar nectar wordt verzameld van onder andere Koninginnenkruid en distel. De onderzoekslocatie beschikt niet over de microklimaten die essentieel zijn binnen het habitat van de soort. Het gebied beschikt niet over een bloemrijk grasland en bomen. De spaanse vlag wordt niet verwacht op de onderzoekslocatie. Nader onderzoek ten aanzien van deze soort is niet benodigd.

4.5.3 Overige ongewervelden

Overige beschermde ongewervelden, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft, vermiljoenkever en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. De onderzoekslocatie valt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten, conform de verspreidingsatlas. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

4.6 Planten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie geen streng beschermde soorten waargenomen. De onderzoekslocatie bestaat uit een perceel met gras. Langs de oevers van de sloten aan de noord- en westzijde is enkel riet aanwezig. Tijdens het veldbezoek is geen observatie gedaan van beschermde plantsoorten. De meeste beschermde plantensoorten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig.

4.7 Specifieke zorgplicht

Onder de specifieke zorgplicht vallen de in Nederland in het wild levende vogelsoorten, genoemd in bijlage I van de Vogelrichtlijn, en niet in de bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 2.4, tweede lid, van de Vogelrichtlijn. Verder vallen hieronder de soorten uit bijlagen II, IV en V van de Habitatrichtlijn en dier- en plantensoorten genoemd in de Rode Lijsten.

Een Rode Lijst is een overzicht van levende soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de Minister van Economische Zaken. De dier- en plantensoorten zijn onderverdeeld in categorieën. Naast vogels zijn er ook lijsten voor amfibieën, bijen, dagvlinders, haften, kokerjuffers, korstmossen, land- en zoetwaterweekdieren, libellen, mossen, paddenstoelen, platwormen, reptielen, sprinkhanen en krekels, steenvliegen, vissen en zoogdieren.

De **grote weerschijnvlinder** staat in Nederland op de Rode Lijst en is ernstig bedreigd. De soort wordt voornamelijk aangetroffen in bosrijk gebied, maar ook in laagveenbosgebied. Bomen zijn essentieel binnen het habitat van de soort. Rupsen van deze soort zijn afhankelijk van de bladeren als voeding en verpoppen zich hoog in de boom. De volwassen vlinder voedt zich met sap van bloedende bomen en honigdauw. De onderzoekslocatie volstaat niet aan de habitatvoorkeuren van deze soort, door afwezigheid van bosachtige structuren. Deze soort wordt dan ook niet verwacht op de onderzoekslocatie en het voorgenomen planvoornemen zal geen negatief effect hebben.

Door te voldoen aan de specifieke zorgplicht kan worden vastgesteld dat nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dier- en plantensoorten die zijn opgenomen in de Rode Lijst.

5 Toetsing aan soortenbescherming

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er schadelijke handelingen optreden die leiden tot negatieve gevolgen en daarmee een vergunningsplichtig geval. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Omgevingswet en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Omgevingswet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

5.1 Broedvogels

5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Gezien dat deze onderzoekslocatie (Markvelden zuid) onderdeel is van een plangebied op grote schaal (Markvelden Noord, Zwanenveld en Markzoom) zal er met nader onderzoek naar de cumulatieve effecten van alle deelgebieden gekeken moeten worden. Voor alle deelgebieden zullen nieuwbouwwoningen gerealiseerd worden, waardoor in potentie veel geschikt foerageergebied verloren zal gaan (circa 150 hectare) voor de vogelsoorten buizerd, sperwer, havik, boomvalk, steenuil, kerkuil en ransuil. Econsultancy (nu Sweco) heeft in 2023 al onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van de omliggende deelgebieden Markvelden Noord en Zwanenveld door de vogels buizerd, sperwer, havik, boomvalk, steenuil, kerkuil en ransuil (rapport 18728.002, versie D2, d.d. 22 juni 2023). Echter verloopt dit onderzoek na 22 juni 2026, waarna deze resultaten niet meer bruikbaar zijn en nieuw onderzoek moet worden uitgevoerd ten aanzien van deze roofvogelsoorten. Door middel van nader onderzoek moet worden vastgesteld of het gaat om primair of secundair foerageergebied, zodat het essentiële leefgebied van belang voor een broedlocatie van deze vogels niet in het geding komt. Hiertoe zullen eventueel aanwezige nestlocaties in de omgeving van het plangebied vastgesteld moeten worden.

5.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten wanneer er buiten het broedseizoen wordt gewerkt. Artikel 11.37 (Bal) (het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. Geldend is de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. In de Omgevingswet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot september worden aangehouden.

Indien er binnen het broedseizoen wordt gewerkt, zal voorafgaand hieraan door een ter zake kundig ecoloog geïnspecteerd moeten worden of er broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De ecoloog zal naar aanleiding van de inspectie kunnen adviseren of het mogelijk is om de werkzaamheden uit te voeren zonder daarbij broedvogels te verstoren.

5.2 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden op het perceel op de onderzoekslocatie en de werkzaamheden aan de westelijk gelegen watergang kunnen dieren verwond of gedood worden. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen vergunning hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de specifieke zorgplicht (artikel 11.27, Bal) wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het beschadigen en doden van individuen te voorkomen. Dieren die gedurende de werkzaamheden worden aangetroffen dienen de gelegenheid te krijgen om veilig weg te komen. Dit kan worden gewaarborgd door te werken in één richting, waardoor de dieren de kans krijgen om te vluchten.

5.3 Overige soort(groep)en

Overtredingen van de Omgevingswet ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

5.4 Specifieke zorgplicht

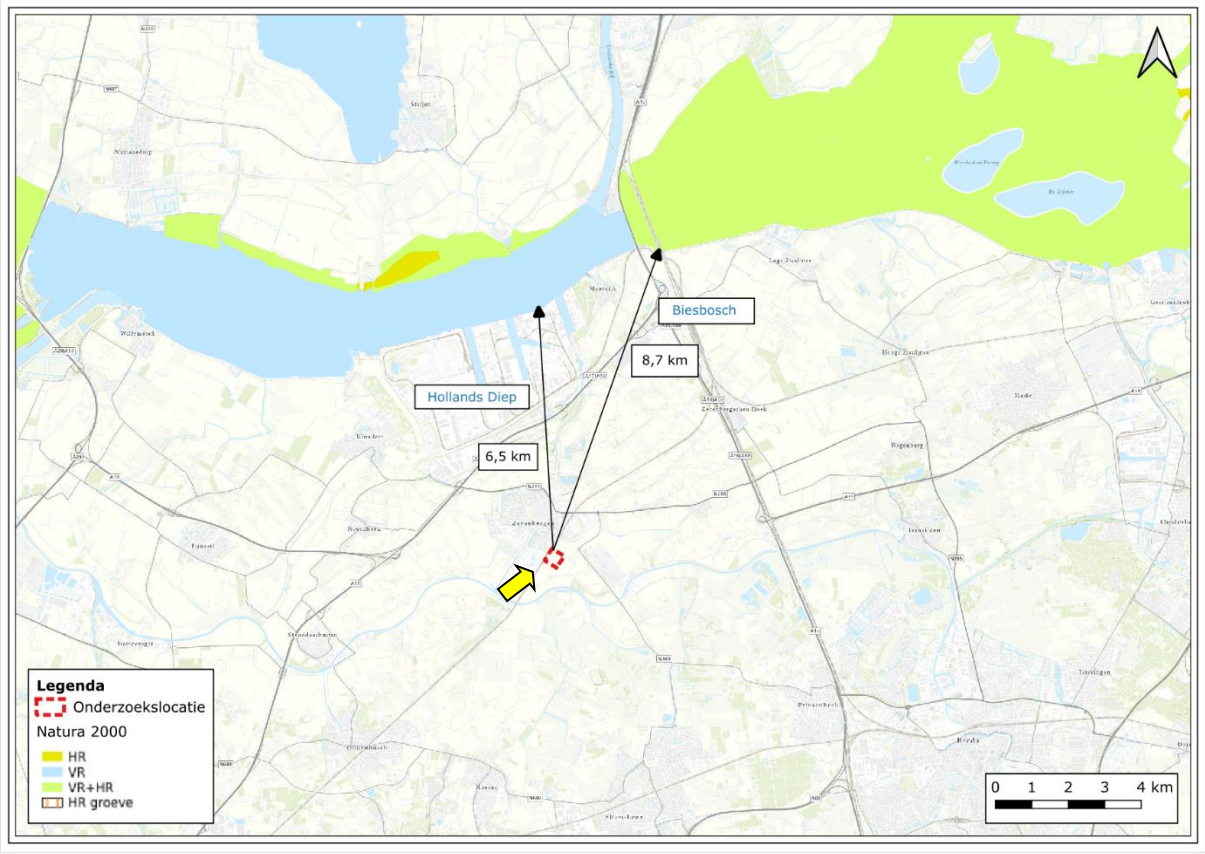
Voor de specifieke zorgplicht soorten geldt dat negatieve gevolgen voor belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitat van deze soorten dienen te worden voorkomen. Er dienen passende preventieve maatregelen te worden getroffen, welke moeten worden gemonitord op effectiviteit én er moeten passende herstelmaatregelen worden getroffen.

6 Toetsing aan gebiedsbescherming

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Omgevingswet aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

6.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Hollands diep, bevindt zich op circa 6,5 kilometer afstand ten noordwesten van de onderzoekslocatie (zie figuur 6.1). Dit gebied is niet stikstofgevoelig. Het meest dichtbij zijnde stikstofgevoelige Natura 2000-gebied is de Biesbosch, gelegen op 8,7 kilometer ten noordoosten van de onderzoekslocatie.

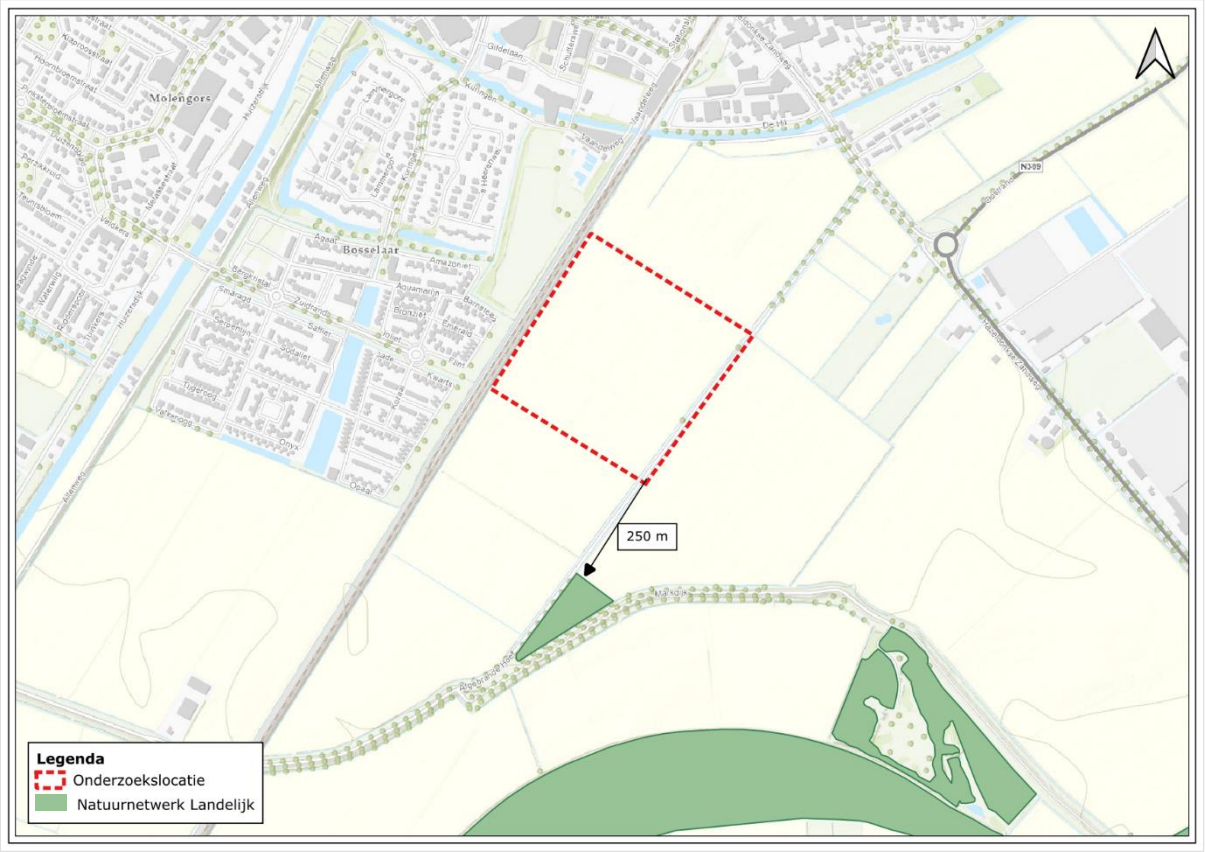
Figuur 6.1 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect, zoals toenamen van geluid, trilling, licht of depositie van stikstof. Externe effecten als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand (± 8,7 km) tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebied niet te verwachten.

Echter is de onderzoekslocatie (Markvelden Zuid) onderdeel van een groter project, waarbij het samen met omliggende gebieden Markvelden Noord, Zwanenveld en Markzoom zal worden getransformeerd tot nieuwbouwwijk. Gezien de omvang van het gehele project, kunnen de bouwwerkzaamheden voor de realisatie van de gehele nieuwbouwwijk bijdragen aan de depositie van stikstof in omliggende Natura 2000-gebieden. Geadviseerd wordt om een AERIUS-calculatie te laten uitvoeren ten aanzien van het gehele plangebied, om de impact op Natura 2000-gebieden in te schatten.

6.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt echter wel in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 250 meter afstand ten zuiden van de onderzoekslocatie. In figuur 6.2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 6.2 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

Initiatiefnemers van ingrepen binnen of in de directe nabijheid van het Natuurnetwerk Nederland dienen in Noord-Brabant de effecten van de ingreep op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk te onderzoeken. Gezien de afstand van de onderzoekslocatie tot het dichtstbijzijnde deel van het Natuurnetwerk zullen de wezenlijke waarden en kenmerken ten opzichte van de oorspronkelijke situatie niet veranderen. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland is niet benodigd.

7 Houtopstanden

In artikel 11.112 zijn de oogmerken opgenomen voor de activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen. De oogmerken met betrekking tot vellen en herplanten van houtopstanden hebben betrekking op de natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal in Nederland en het beschermen van landschappelijke waarden. De Omgevingswet beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

Wegens het ontbreken van bomen op de onderzoekslocatie, kan het onderdeel houtopstanden als bedoeld in artikel 11.111 (Bal) buiten beschouwing worden gelaten. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

8 Samenvatting en conclusies

Sweco heeft in opdracht van gemeente Moerdijk een quickscan natuurwaarden uitgevoerd aan Markvelden Zuid te Zevenbergen. Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw te realiseren op het agrarische perceel op de onderzoekslocatie, wat onderdeel is van een grootschaliger nieuwbouwproject, bestaande uit meerdere deelgebieden (Markvelden Zuid, Markvelden Noord, Zwanenveld en Markzoom). Een gedeelte van de westelijk gelegen watergang zal worden verbreedt en een gedeelte zal worden gedempt en verlegd.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel 8.1. In tabel 8.2 zijn de effecten op beschermde gebieden en houtopstanden weergegeven. In de tabellen is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk nadelige gevolgen kan hebben en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabellen is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om negatieve effecten en/of vergunningsplichtige gevallen voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 8.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Omgevings-vergunning	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	mogelijk	mogelijk	mogelijk	mogelijk	werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren of broedvogelinspectie laten uitvoeren bij werkzaamheden binnen het broedseizoen.
	jaarrond beschermd	mogelijk	mogelijk	mogelijk	mogelijk	wanneer rapport 18728.002 verloopt, dient er **nader onderzoek** te worden gedaan naar het gebruik van het gehele plangebied (Markvelden Zuid, Markvelden Noord, Zwanenveld en Markzoom) als potentieel foerageergebied voor de buizerd, sperwer, havik, boomvalk, steenuil, kerkuil en ransuil.
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	mogelijk	nee	nee	nee	voldoende alternatief in de omgeving beschikbaar
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene grondgebonden zoogdieren. nader onderzoek naar kleine marterachtigen en de steenmarter uit 2024 heeft afwezigheid van deze soorten aangetoond. Wanneer het rapport 18728.005 verloopt, dient er **nader onderzoek** te worden gedaan naar de aanwezigheid van de bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter.
Amfibieën		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën.
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		ja	nee	nee	nee	**-**
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-

Soortgroep	Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Omgevings-vergunning	Bijzonderheden / opmerkingen*
Overige soorten specifieke zorgplicht	nee	nee	nee	nee	-

Tabel 8.2 Overzicht effecten t.o.v. beschermde gebieden en houtopstanden en te nemen vervolgstappen.

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunnings-plicht	Bijzonderheden / opmerkingen*
Natura 2000	8,7 km	mogelijk	ja	mogelijk	geadviseerd wordt om een AERIUS-calculatie uit te voeren voor het gehele plangebied (Markvelden Zuid, Markvelden Noord, Zwanenveld, Markzoom).
Natuurnetwerk Nederland	250 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

8.1 Conclusies en aanbevelingen

De onderzoekslocatie behoort tot een groter plangebied. Door het verdwijnen van een groot gebied voor de realisatie van een nieuwbouwwijk kan in potentie essentieel leefgebied ten aanzien van de **buizerd**, **sperwer**, **havik**, **boomvalk**, **steenuil**, **kerkuil** en **ransuil** verdwijnen. Nader onderzoek naar deze roofvogelsoorten is enkel benodigd, wanneer de werkzaamheden plaatsvinden later dan de geldigheidsdatum van het in 2023 uitgevoerde onderzoek naar deze vogels (rapport 18728.002, versie D2, d.d. 22 juni 2023). Aan de hand van nader onderzoek kan worden bepaald of de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de Omgevingswet en of vergunningsaanvraag noodzakelijk wordt geacht.

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie te verwachten zijn, zoals de kievit, wordt aangeraden om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Hierdoor wordt de kans op aanwezigheid van een nest verkleint en zo ook de overtreding met betrekking tot de Omgevingswet over deze vogelsoorten. In de Omgevingswet wordt geen vaste broedperiode gehanteerd, maar het wordt aangeraden om de periode van maart tot september aan te houden.

Ook is nader onderzoek benodigd ten aanzien van de **bunzing**, **wezel**, **hermelijn** en **steenmarter**, wanneer werkzaamheden worden uitgevoerd na de geldigheidsdatum van het in 2024 uitgevoerde onderzoek (rapport 18728.005, versie D1, d.d. 14 augustus 2024). Aan de hand van nader onderzoek kan worden bepaald of de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de Omgevingswet en of vergunningsaanvraag noodzakelijk wordt geacht.

Er dient rekening te worden gehouden met de specifieke zorgplicht met betrekking **tot algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën**, waarbij deze soorten niet gedood mogen worden en dit moet worden voorkomen tijdens de werkzaamheden. Dit kan worden gewaarborgd door de werkzaamheden in één richting uit te voeren, waardoor insluiting van soorten wordt voorkomen.

Nader onderzoek ten aanzien van de grote modderkruiper is niet benodigd, doordat de werkzaamheden aan de westelijk gelegen watergang op de onderzoekslocatie zijn komen te vervallen (figuur 2.13). Mochten er toch werkzaamheden uitgevoerd worden aan de westelijk gelegen watergang, is het van belang dit te communiceren met een ter zake ecoloog van Sweco. Dit is ook van toepassing voor de noordelijk gelegen watergang, wanneer hieraan werkzaamheden worden uitgevoerd.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Omgevingswet wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de specifieke zorgplicht.

Het wordt geadviseerd om een **AERIUS-calculatie** uit te voeren voor het gehele plangebied (Markvelden Zuid, Markvelden Noord, Zwanenveld en Markzoom) om de cumulatieve effecten van de stikstof-depositie op omliggende Natura 2000-gebieden in kaart te brengen.

Geraadpleegde bronnen

BIJ12 (2023a). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/.

BIJ12 (2023b). Kennisdocument huismus. Opgehaald van https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/.

BIJ12 (2024a). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/.

BIJ12 (2017). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/.

BIJ12 (2024b) Kennisdocument kleine marterachtigen Bunzing – Hermelijn – Wezel. Opgehaald van https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 1 december 2025 van https://www.natura2000.nl/gebieden.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Zevenbergen, periode 2020-2025. NDFF. Geraadpleegd op 1 december 2025 van https://ndff-ecogrid.nl.

Ravon (z.d.). Soorten. Geraadpleegd op 1 december 2025 van https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 1 december 2025 van https://www.verspreidingsatlas.nl/.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2025). Vleermuisprotocol 2021, geactualiseerd voor meervleermuis 2025. Opgehaald van https://www.netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol-2021-geactualiseerd-voor-meervleermuis.

Vlinderstichting (z.d.) Vlinders. Geraadpleegd op 1 december 2025 van https://www.vlinderstichting.nl/vlinders.

Vlinderstichting (2023). Onderzoeksprotocol vlinders en libellen. Geraadpleegd op 1 december 2025 van https://assets.vlinderstichting.nl/docs/d6244e52-8087-4ca0-9d87-a52e208a1751.pdf.

Zoogdiervereniging (z.d.) Zoogdiersoorten. Geraadpleegd op 1 december 2025 van https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten.

https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=25478#:~:text=De%20soort%20overwintert%20als%20pop,komt%20vanuit%20de%20Europese%20habitatrichtlijn.

Vlinderstichting. Teunisbloempijlstaart. Geraadpleegd op 1 december 2025 van https://www.vlinderstichting.nl/teunisbloempijlstaart

Verspreidingsatlas. Spaanse vlag. Geraadpleegd op 1 december 2025 van https://www.verspreidingsatlas.nl/I0693

Ecopedia. Spaanse vlag. Geraadpleegd op 1 december 2025 van https://www.ecopedia.be/dieren/spaanse-vlag

Ecopedia. Zwarte wouw. Geraadpleegd op 16 december 2025 van https://www.ecopedia.be/dieren/zwarte-wouw

Vogelbescherming. Zwarte Wouw, Geraadpleegd op 9 januari 2026 van https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/zwarte-wouw

Quickscan wet natuurbescherming, Markvelden te Zevenbergen, Econsultancy, rapportnummer 18728.001, versie D1, d.d. 4 mei 2022.

Rapport nader onderzoek ecologie, Zwanenveld en Markvelden Noord te Zevenbergen, Econsultancy, rapportnummer 18728.002, versie D2, d.d. 22 juni 2023.

Rapport verdiepend habitatonderzoek grote modderkruiper, Markvelden-Noord te Zevenbergen, Econsultancy, rapportnummer 18728.004, versie D1, d.d. 17 augustus 2023.

Rapport nader onderzoek kleine marterachtigen en steenmarter, Markvelden-Zuid te Zevenbergen, Econsultancy, rapportnummer 18728.005, versie D1, d.d. 14 augustus 2024.

Activiteitenplan grote modderkruiper, Markvelden, Zevenbergen, Sweco, rapportnummer 51028074, versie 1, d.d. 14 augustus 2025.

Provinciale bronnen

Noord-Brabant

www.brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)

www.dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens das in Noord-Brabant)

Bijlage 1 Natuurwetgeving en doelen Natura 2000

Natuurwetgeving Natura 2000

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1 januari 2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten op Natura 2000.

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 162 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied (artikel 2.7, lid 2 Wnb. en per 1 januari 2024 artikel 5.1, lid 1, sub e Ow).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het bevoegd gezag. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

Doelen Natura 2000

Voor ieder Natura 2000-gebied geldt dat deze een specifiek internationaal belang heeft voor bepaalde soorten en/of habitattypen. Op grond van de staat van instandhouding en het relatief belang van soorten en habitattypen zijn de belangrijkste verbeteropgaven en doelen op landelijk niveau vastgesteld. Deze landelijke doelen vormen de kaders voor de formulering van instandhoudingdoelen op gebiedsniveau. Algemene doelen zijn behoud en indien van toepassing herstel van:

- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;

- De natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Bijlage 2 Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland

Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie is getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1 januari 2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- Gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- Ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

In de Omgevingswet staan de bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen in de omgevingsverordening (artikel 2.44, lid 4 en 5 Ow en artikel 7.6, lid 1 Bkl).

Initiatiefnemers van ingrepen binnen (of in de directe nabijheid van) het Natuurnetwerk Nederland dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De omgevingscondities zullen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie mogelijk veranderen. Dit zal middels nader onderzoek/toetsing inzichtelijk gemaakt moeten worden.

Ingrepen die de natuur significant aantasten, mogen niet worden toegestaan in het bestemmingsplan (“nee”), tenzij ze een groot openbaar belang dienen én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht (op een andere plek moet dan nieuwe natuur komen).

Bijlage 3 Omgevingswet

Omgevingswet

AFDELING 2.6 BIJZONDERE TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

§ 2.6.3 Bijzondere bevoegdheden natuur en landschap

Artikel 2.44 (aanwijzing natuurgebieden en landschappen)

1. Onze Minister voor Natuur en Stikstof wijst ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn Natura 2000-gebieden aan en stelt daarbij instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vast.

2. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen en instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vaststellen.

3. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan nationale parken aanwijzen.

4. Bij omgevingsverordening worden de gebieden aangewezen die behoren tot het natuurnetwerk Nederland.

5. Bij omgevingsverordening kunnen gebieden, met uitzondering van Natura 2000- gebieden of gebieden als bedoeld in het vierde lid, worden aangewezen als bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

AFDELING 5.1 DE OMGEVINGSVERGUNNING

§ 5.1.1 Verbodsbepalingen

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:

   a. een afwijkomgevingsplanactiviteit,
   b. een rijksmonumentenactiviteit,
   c. een ontgrondingsactiviteit,
   d. een stortingsactiviteit op zee,
   e. een Natura 2000-activiteit,
   f. een jachtgeweeractiviteit,
   g. een valkeniersactiviteit, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:

   a. een bouwactiviteit,
   b. een milieubelastende activiteit,
   c. een lozingsactiviteit op:
      1°. een oppervlaktewaterlichaam,
      2°. een zuiveringtechnisch werk,
   d. een wateronttrekkingsactiviteit,
   e. een mijnbouwlocatieactiviteit,
   f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
      1°. een weg,
      2°. een waterstaatswerk,
      3°. een luchthaven,
      4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
      5°. een installatie in een waterstaatswerk,

g. een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

§ 5.1.2 Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag

Artikel 5.7 (aanvraag los of gelijktijdig)

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning kan naar keuze van de aanvrager op een of meer activiteiten betrekking hebben.

2. Met het oog op een doelmatig waterbeheer wordt een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1 en 5.4.

3. Een omgevingsvergunning voor een activiteit waarbij de locatie van ondergeschikt belang is, wordt, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten.

4. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit, worden gelijktijdig aangevraagd als:

a. die activiteiten betrekking hebben op dezelfde ippc-installatie, of
b. op die activiteiten de Seveso-richtlijn van toepassing is.

5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op aanvragen om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning.

Besluit kwaliteit leefomgeving

AFDELING 7.3 INSTRUCTIEREGELS MET HET OOG OP NATUURBESCHERMING

§ 7.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 7.6 (aanwijzing en begrenzing natuurnetwerk Nederland)

1. Bij omgevingsverordening worden de gebieden die het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.44, vierde lid, van de wet, vormen, aangewezen en wordt de geometrische begrenzing daarvan vastgelegd.

2. De militaire terreinen OT De Haar, OT De Vlasakkers, OT Havelte West, OT Leusderheide, OT Marnewaard en OT Oirschotse Heide, genoemd in bijlage XIV, onder A, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd, maken geen deel uit van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 7.8 (beschermingsregime)

1. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland regels gesteld over:

a. regels in omgevingsplannen als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet; en
b. projectbesluiten als bedoeld in artikel 2.23, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, van de wet.

2. De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.

3. Over militaire terreinen en terreinen met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, binnen het natuurnetwerk Nederland worden bij omgevingsverordening alleen regels gesteld die verzekeren dat tijdige compensatie plaatsvindt van de nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk door terreinverharding en bouwactiviteiten op die terreinen.

Besluit activiteiten leefomgeving

AFDELING 11.1 ACTIVITEITEN MET MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR NATURA 2000-GEBIEDEN OF BIJZONDERE NATIONALE NATUURGEBIEDEN

§ 11.1.1 Algemeen

Artikel 11.6 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:

   a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
   c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:

   a. voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
   b. wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;
   c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
   d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;
   e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
   f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

AFDELING 11.2 ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT DIEREN OF PLANTEN IN HET WILD

§ 11.2.1 Algemeen

Artikel 11.27 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:

   a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en

c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:

a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
1˚. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
2˚. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
3˚. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3˚, van de wet; en
4˚. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

3. Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

§ 11.2.3 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten habitatrichtlijn

Artikel 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

2. Het verbod geldt niet als:

a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
b. de activiteit uitvoering geeft aan:
   1˚. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
   2˚. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

§ 11.2.4 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten

Artikel 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

2. Het verbod geldt niet als:

a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
c. de activiteit deel uitmaakt van:
   1˚. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
   2˚. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.